

Program mezinárodní spolupráce ve výzkumu a vývoji EUREKA CZ

Identifikační údaje programu, jeho členění na podprogramy, termín vyhlášení, doba trvání

Název programu	EUREKA CZ
Kód programu	LF
Termín vyhlášení	Leden 2011
Doba trvání	Prosinec 2017

Program se nečlení na podprogramy.

Celkové výdaje na uskutečnění programu, z toho výdaje z veřejných prostředků s uvedením výdajů státního rozpočtu a jejich členění v jednotlivých letech

Rok	Výdaje na program celkem [v tis. Kč]	Účelová podpora [v tis. Kč]
2011	72000	36000
2012	138268	69134
2013	216000	108000
2014	280000	140000
2015	296000	148000
2016	210000	105000
2017	140000	70000
Celkem na program	1352268	676134

Předpokládá se, že v letech 2010 až 2014 bude každý rok vyhlášena jedna veřejná soutěž ve výzkumu a vývoji na projekty, jejichž řešení začne vždy následující rok, tj. v letech 2011 až 2015.

Nejvyšší povolená míra podpory a její odůvodnění

Nejvyšší povolená míra podpory může být poskytnuta pouze v souladu s Rámcem Společenství pro státní podporu výzkumu, vývoje a inovací (2006/C 323/01). Program EUREKA CZ není určen na podporu projektů základního výzkumu. Projektům aplikovaného výzkumu v základní výši do 50 % uznaných nákladů, projektům vývoje v základní výši do 25 % uznaných nákladů. Z příplatků, které mohou být v případě aplikovaného výzkumu

a experimentálního vývoje poskytovány v souladu s částí 5.1.3 Rámce Společenství pro státní podporu výzkumu, vývoje a inovací (2006/C 323/01), bude poskytován v případě spolupráce podniku s výzkumnou organizací příplatek podle článku 3.2.2. a 5.1.3 písm. b) bod ii) Rámce Společenství pro státní podporu výzkumu, vývoje a inovací (2006/C 323/01).

Odůvodnění

Podpora z veřejných prostředků v programu EUREKA CZ je určena na podporu projektů mezinárodní spolupráce v aplikovaném výzkumu a vývoji, které byly programem EUREKA zařazeny mezi schválené projekty tohoto programu.

Program EUREKA neposkytuje schváleným projektům žádné finanční prostředky. Jak se uvádí v programových dokumentech, „statut EUREKA poskytuje účastníkům konkurenční výhodu při jednání s finančními, technickými a komerčními partnery.“. Členské státy programu EUREKA nemají žádnou povinnost poskytovat projektům EUREKA finanční podporu a způsob a míra podpory je ponechána na národních zvyklostech a možnostech. Česká republika podporuje již od roku 1992 řešení projektů programu EUREKA národních účastníků zvláštním programem. Podmínkou samozřejmě je, že návrh daného projektu obdržel statut EUREKA.

Finanční prostředky programu EUREKA CZ se použijí na úhradu nákladů spojených s řešením mezinárodního projektu aplikovaného výzkumu a vývoje, který získal statut EUREKA. Uchazečem o účelovou podporu z programu EUREKA CZ může být malý a střední podnik vymezený v části 2.2. písm. a) Rámce Společenství pro státní podporu výzkumu, vývoje a inovací (2006/C 323/01), případně ve spolupráci s veřejnou vysokou školou, veřejnou výzkumnou institucí anebo dalšími výzkumnými subjekty, které lze kvalifikovat jako výzkumné organizace podle článku 2.2. písm. d) Rámce Společenství pro státní podporu výzkumu, vývoje a inovací (2006/C 323/01).

Motivační účinek účelové podpory programu EUREKA CZ spočívá v cílené podpoře aktivit malých a středních podniků v oblasti výzkumu a vývoje na mezinárodní úrovni. Tím se podporuje zvyšování konkurenčních schopností malých a středních podniků a vyrovnává se jejich přístup k vývoji moderních technologií či výrobků (ztížený přístup k novým znalostem je jednou ze strukturálních nevýhod malých a středních podniků) a napomáhá se rozvoji mezinárodních kontaktů těchto podniků. Jiné vhodné opatření s podobně motivujícím účinkem v České republice neexistuje. Daňová opatření na podporu provádění výzkumu a vývoje¹ jsou nejúčinnější pro velké podniky, které mohou výzkum provádět ve vlastních výzkumných kapacitách, jsou natolik finančně silné, že mohou financovat celý výzkum z vlastních prostředků (příplatek na dani z příjmu se vrací zpětně za uplynulý kalendářní rok), mohou nést rizika spojená s neúspěchem a snížení základu daně z příjmu je pro ně podstatné. Malé a střední podniky dávají přednost přímé podpoře jednotlivých projektů. Bez této podpory by se řada projektů vůbec neuskutečnila nebo by se uskutečnila v podstatně menším rozsahu. Pro zajištění motivačního účinku podpory platí, že řešení projektu v programu EUREKA CZ nesmí být zahájeno před podáním návrhu projektu do veřejné soutěže ve výzkumu a vývoji.

Způsobilými náklady projektů programu EUREKA CZ jsou náklady vymezené v § 2 odst. 2 písm. l) zákona o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací, pokud jsou současně v souladu s vymezením způsobilých nákladů uvedených v části 5.1.4 písm. a), b), d) až f) Rámce Společenství. Náklady se musí vztahovat výlučně k danému projektu a k době jeho trvání.

¹ § 34 odst. 4 zákona č. 586/1992 Sb., o dani z příjmu, ve znění pozdějších předpisů.

Vzhledem k tomu, že do programu EUREKA CZ mohou být zahrnuty pouze projekty aplikovaného výzkumu nebo vývoje, nelze poskytovat účelovou podporu v základní výši přesahující 50 %, resp. 25 % uznaných nákladů. V případě spolupráce podniku s výzkumnou organizací se pro stanovení míry účelové podpory využije možnost příplatku podle článku 3.2.2. a 5.1.3 písm. b) bod ii) Rámce Společenství pro státní podporu výzkumu, vývoje a inovací (2006/C 323/01), neboť je zájem podpořit spolupráci malých a středních podniků s výzkumnými organizacemi.

Podmínky pro program EUREKA CZ byly nastaveny tak, aby poskytnutím účelové podpory nebyly „měněny podmínky obchodu v míře, jež by byla v rozporu se společným zájmem,²“. Poskytnutá účelová podpora splní podmínky části 5.1.2 až 5.1.4 Rámce Společenství pro státní podporu výzkumu, vývoje a inovací (2006/C 323/01). Další způsoby podpory uvedené v částech 5.1.5 až 5.1.8 Rámce Společenství pro státní podporu výzkumu, vývoje a inovací (2006/C 323/01) nebudou v programu EUREKA CZ využity. Rovněž platí, že účelová podpora bude poskytnuta v souladu s článkem 30 a násl. Nařízení Komise (ES) č. 800/2008, kterým se v souladu s články 87 a 88 smlouvy o ES prohlašují určité kategorie podpory za slučitelné se společným trhem (obecné nařízení o blokových výjimkách).³

Specifikace cílů programu spolu s jejich odůvodněním a způsobem jejich dosažení, kritéria splnění cílů programu, srovnání se současným stavem v České republice a v zahraničí a očekávané výsledky a přínosy programu

Mezinárodní program EUREKA je mezivládní iniciativou, nezávislou na aktivitách ES v oblasti podpory výzkumu a vývoje, která vznikla v roce 1985. Sídlem sekretariátu je Brusel (BE). Program je zaměřen na podporu průmyslových firem, výzkumných ústavů a univerzit, které společně řeší evropské projekty zaměřené na výzkum a vývoj inovačních produktů, procesů a služeb. Zařazení do programu EUREKA poskytuje účastníkům rychlý přístup ke znalostem a informacím bez ohledu na státní hranice.

Cílem programu EUREKA CZ je poskytnutím účelové podpory projektům, které získaly statut EUREKA, podpořit mezinárodní spolupráci v aplikovaném výzkumu, růst konkurenceschopnosti českých firem a vytváření nových inovovaných produktů a služeb. Podpora účasti českých subjektů v programu EUREKA je plně v souladu s cíli Reformy systému výzkumu, vývoje a inovací v České republice⁴ (4. podmínit programovou podporu výzkumu a vývoje spoluprací veřejného výzkumu s uživateli výsledků výzkumu a vývoje, založenou na podílovém financování z veřejných a soukromých prostředků; 7. Intenzivně zapojit ČR do mezinárodní spolupráce ve výzkumu, vývoji a inovacích). Rovněž plní cíl 1 opatření 1.2 Meziřezortní koncepce mezinárodní spolupráce ve výzkumu a vývoji do roku 2015⁵.

Z porovnání se stavem v zahraničí vyplývá, že každý členský stát programu EUREKA volí samostatný způsob podpory účasti svých výzkumných institucí v tomto programu. Některé státy mají specifický způsob podpory svých účastníků, jiné využívají aktivit, které nejsou zaměřeny výhradně na podporu projektů EUREKA. Členské státy nejsou přímo zavázány k podpoře projektů, které obdržely status EUREKA. Proto není možné provést přímé srovnání. Pokud jde o odborné zaměření, je program EUREKA CZ přímo závislý na schvalování jednotlivých společných projektů skupinou nejvyšších představitelů programu

² Článek 87/ex-čl. 92 odst. 3 písm. c) Amsterdamské smlouvy.

³ Zveřejněno v Úředním věstníku Evropské unie dne 9. srpna 2008.

⁴ Schválena usnesením vlády ze dne 26. března 2008 č. 287.

⁵ Schválena usnesením vlády ze dne 9. července 2008 č. 852.

EUREKA.

Očekávanými výsledky jsou měřitelné a hodnotitelné výsledky podle části B.3.1.2 Metodiky hodnocení výsledků výzkumu a vývoje v roce 2008, zejména „poloprovoz, ověřené technologie, užitný a průmyslový vzor, odrůda, plemeno, prototyp, uplatněná metodika, funkční vzorek, autorizovaný software“ (Z, S), „patent“ (P). Výsledek typu „článek v odborném periodiku“ (J) nebo „odborná kniha“ (B) je málo pravděpodobný a výsledek typu „V“ (výzkumná zpráva obsahující utajované informace chráněné podle zvláštních právních předpisů) se neočekává. Na těchto očekáváníích jsou založena kritéria pro hodnocení splnění cílů programu EUREKA CZ:

- (a) Počet projektů, kterým byla poskytnuta účelová podpora v programu EUREKA CZ (> 100)
- (b) Podíl úspěšně ukončených projektů z počtu projektů, kterým byla poskytnuta účelová podpora (> 80 %); každý úspěšně ukončený projekt by měl mít alespoň jeden očekávaný výsledek
- (c) Podíl výsledků s kódy „P“ (patent), „Z“ (poloprovoz, ověřená technologie, odrůda, plemeno, léčebný postup), „F“ (užitný vzor, průmyslový vzor), „G“ (prototyp, funkční vzorek) na dosažených výsledcích (> 85 %)

Přínosem programu EUREKA CZ je kromě podpory mezinárodní spolupráce v aplikovaném výzkumu a vývoje především pomoc při navazování nových kontaktů a nové spolupráce ve výzkumu a vývoji mezi institucemi zabývajících se výzkumem a vývojem v různých státech (zejména mezi malými a středními podniky) a rychlejší přístup ke znalostem bez ohledu na hranice.

Požadavky na prokázání způsobilosti uchazečů a způsob a kritéria hodnocení návrhů projektů

Způsobilost

Uchazečem o účelovou podporu v programu EUREKA CZ může být organizační složka státu nebo organizační jednotka ministerstva, zabývající se výzkumem a vývojem, a dále právnická osoba nebo fyzická osoba, přičemž výzkum a vývoj musí být předmětem její činnosti a uchazeč nemusí splňovat podmínky stanovené v části 2.2 písm. d) Rámce Společenství pro státní podporu výzkumu, vývoje a inovací (2006/C 323/01). Nejčastěji půjde o uchazeče, který splňuje charakteristiku malého a středního podniku podle části 2.2. písm. a) Rámce Společenství pro státní podporu výzkumu, vývoje a inovací (2006/C 323/01). Příjemcem účelové podpory nemůže být velký podnik.

Uchazeč je povinen prokázat svoji způsobilost k řešení navrhovaného projektu podle ustanovení § 18 zákona o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací. Uchází-li se o řešení jednoho projektu společně více uchazečů, vztahuje se povinnost prokázat svoji způsobilost na všechny tyto uchazeče.

Pro uchazeče o účelovou podporu v podprogramu EUREKA CZ se v souladu s § 17 odst. 3 zákona o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací stanovují tyto další podmínky:

- (a) návrh projektu aplikovaného výzkumu a vývoje pro veřejnou soutěž ve výzkumu vývoji pro program EUREKA CZ musí být shodný s projektem, který získal statut EUREKA,
- (b) návrh projektu musí být zpracován a podán prostřednictvím aktuální verze

softwarového návrhu projektu (www.msmt-vyzkum.cz),

- (c) práce na řešení projektu nesmí být zahájeny před podáním návrhu projektu do veřejné soutěže ve výzkumu a vývoji.

Nesplnění podmínky prokázání způsobilosti podle zákona o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací nebo chybějící statut EUREKA je důvodem k vyloučení návrhu projektu z veřejné soutěže ve výzkumu a vývoji.

Způsob hodnocení návrhů projektů

Návrhy projektů mezinárodní spolupráce ve výzkumu a vývoji hodnotí odborný poradní orgán poskytovatele. Hodnocení je založeno na návrhu projektu mezinárodní spolupráce, zpracovaného v aktuální SW aplikaci (www.msmt-vyzkum.cz), podaného ve veřejné soutěži ve výzkumu a vývoji do programu EUREKA CZ, dvou oponentních posudcích zpracovaných nezávislými oponenty, stanovisku zpravodaje odborného poradního orgánu, diskusi v průběhu zasedání, doporučení odborného poradního orgánu poskytovateli.

Kritéria pro hodnocení návrhů projektů

- ❖ Získání statutu EUREKA – nesplnění této podmínky (§ 17 odst. 3 zákona o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací) je návrh projektu vyřazen
- ❖ Základní kritéria (váha – 5)
 - Finanční způsobilost všech partnerů (10 bodů)
 - Formální souhlas mezi partnery (10 bodů)
- ❖ Základní hodnocení (váha – 1,25)
 - Dobře vyvážené partnerství (10 bodů)
 - Přidaná hodnota spolupráce partnerů (10 bodů)
 - Technologická kapacita všech partnerů (10 bodů)
 - Manažerská způsobilost všech partnerů (10 bodů)
 - Metodický a plánovací postup (10 bodů)
 - Rozhodující etapy řešení a jejich náplň (10 bodů)
 - Nákladová a finanční struktura (10 bodů)
 - Finanční závazky jednotlivých partnerů (10 bodů)
- ❖ Technologie a inovace (váha – 2,5)
 - Stupeň technologické vyspělosti rizika (10 bodů)
 - Technologické předpoklady (10 bodů)
 - Řád inovace (10 bodů)
 - Geografický/oborový dopad (10 bodů)
- ❖ Trh a konkurenceschopnost (váha – 2)
 - Velikost trhu (10 bodů)
 - Přístup na trh a riziko (10 bodů)
 - návratnost investic (10 bodů)

- Strategický význam projektu (10 bodů)
- Zvyšující se schopnost a viditelnost (10 bodů)